

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre... 16 kor.
Negyedévre... 4 "

Helyben házhoz hordva:
Egész évre... 20 kor.
Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
Egész évre... 22 kor.
Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és
ünnepi utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszavételére
vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, jan. 18.

Pangerman eszme.

A nagy Németország egyik legérdeke-
sebb városa, kétségtelenül Nürnberg.

Egy darab hamisítatlan középkor a
jelenben.

A hatalmas várnak még épek bástyái,
a rengeteg várkapuk mozdulatlanok bár,
de még mindig impozánsak óriási mére-
tükkel.

Ezeken a kapukon tetejétől a földig
óriási feketére mázolt, kopott, kétfé-
jű sasok terpeszkednek. Az ósrégi pompás
hidakon ismerős czimerek tűnnek fel. Az
osztrák tartományok és Magyarország
czimere. Mind mintegy kiabál a régi vár
dicsőségéről.

Hanem a várkapukon villamos vasutak
járnak át porosz czimerrel s a hidakon
márkákban szedik a vámot.

Az osztrák császáré volt Nürnberg,
melyben várgrófként éltek a Hohen-
zollernek, mint tudj' Isten hányadrangu
hűbéresei az osztrák császárnak.

Most jubileumot tart a Hohenzollern-
ház s a jubileumra elmennek I. Lipót
volt német császár utódai.

Ismerős helyeken visz át a vasut.
Hidakon, várakon sokszor láthatják a két-
fejű sást, az övék volt mind az a terü-
let, melyen átmennek az új német csá-
szárt üdvözölni, mint a legifjabb világ-
birodalom hatalmas urát.

Kétszáz év csak.

1700-ban Bécsben állottak a Hohen-
zollernek, alázatos levett kalappal kérve
I. Lipót német császártól a királyi czimet,

hat millió tallérral és hű alattvalói szol-
gálatlaltal indokolva a kérést.

Megkapták a mit kértek, annyira ke-
vésbe vették a kérelmezőt, hogy csak
10,000 embert kívántak tőle zászló alá,
ha a császár hadba szál.

Kétszáz év.

Ma már Berlinben lakik a német
császár, Bécsben az osztrák császár.

Hatalmas lelkesedéssel ünneplik Po-
roszországban ezt a 200 éves évfordulót
s a hangos zajba messzi távolból ho-
zsanna csendül.

Ausztriából jön a hang. Alig hallat-
szott előbb, most már erősebb s talán ez
lesz a jövő zenéje.

Egy parlamenti párt kiáltványt intéz
most választóihoz, melyben felszólítja,
hogy faji, nemzetiségi érdekből, tagadja
meg hitét és hazáját és készítse utját a
német unionnak, melyben csak egy ur
legyen — a császár Berlinben.

Mintha ottbón is erősen megkopott
volna a régi kétféjű sas. Tollai hullanak,
karmait öntestébe vájja, csőrével husát
marczangolja.

Szomorú e két állam képét egymás
mellé állítani.

Berlinben diadalmában uszik az
ország, hatalmi érzetében új világot meg-
hódítani, hazaszeretete bátorsággal tölti el
s két szomszéd nemzet fenyegető harag-
jával szemben büszkén mondja, hogy
nem fél, csak Istentől.

Bécs körül pedig reng a föld, szét-
mállanak a régi eresztékek s a sok vesz-
teség után mi a határokat lenyirbálta,
most képes a nép atyái Istenét is meg-
tagadni, hogy a másik — az ifjú sas
szárnyai alá juthasson.

Első sorban mi érezzük a szomszéd
állam megrendülését s most mutatjuk
erőpróbánkat, mert míg körül minden
reng, ropog, mi tudunk állani szilárdul.

El fog jönni az idő, mikor nem mi
fogjuk kérni, hogy a birodalom súly-
pontját tegyék át hozzánk, hanem arra
lesz szükség, hogy a mi súlyunkkal tart-
suk össze a monarchiát.

Az a ropogás, mely a szomszéd álla-
mot betölti: beszél, tanácsol, azt mondja,
hogy erősítsük azt a mentő kötelet, melybe
az előre látható szükség esetén kapaszkodni
fognak.

És hogy bátran lehet kapaszkodni,
azt megmutattuk már egyszer egy támadó
félvilággal szemben.

Los von Rom annyit tesz — Fogód-
zunk Magyarországra.

P—y.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 18.

Perczel Dezső elnököl.

Psik Lajos, az igazoló bizottság részéről a
legutóbb benyújtott négy új mandátumot rendben
lévőknek jelenti ki.

Hegedüs kereskedelmi miniszter benyújtja
az Adria tengerhajózási társasággal kötött új
szerződésről szóló törvényjavaslatot.

A belügyi tárcza.

Perczel Dezső elnök megnyitja a belügyi
költségvetésről szóló vitát, melyhez előül
Barta Ödön szól és azt mondja, hogy a ren-
deletek szövevénye Magyarországon olyan, hogy
nagy csoda, ha egy polgár kihágási eljárás

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Karácsony-éji utas.

Svéd elbeszélés.

Irtá: Hedenstjerna Sigurd.

Nagyon bent kell vergődnie az embernek
a szerelem hálójában s igen erős hittel meg-
áldva lennie az isteni Gondviselés köz-
vetlen működése iránt, hogy egyszerű albiró
létére megkoczkáztassa a nősülést és család-
alapítást.

Ezen esetek mindegyike fennállott Alm al-
biró urnál s így történt, hogy a megválasztá-
sát követő negyedik templomi napon már vő-
legény volt s a mával ráköszöntött a Karácsony
szent ünnepe.

Volt pedig ő kelmének 300 birodalmi tal-
lér a fizetése s minthogy koszon és lakáson
nem az elnöknel volt, ugyanennyit kapott koszt
és lakásdíj fejében a fizetésre ráadásul. Egy-
szerű számvetés szerint tehát egy-egy köznapra
esett neki a fizetéséből 2 tallérja, pedig az igaz-
ság mellé ünnep napján némi meleg étel is el-
kelt volna.

Csak természetes, hogy időszakonként egy-
egy fogatlan és szárnyatlan angyalka is leszá-
lott a családhoz a menyországból, de a meny-
nyei vendéggel együtt holmi borjusult is vető-

dött a biró ur asztalára, valami módosabb pa-
raszt gazdától, avagy egy kis sajtocska a la-
kosok szívességéből. Így hát néha ha nem csur-
rant is, de legalább cseppent valami. Annyi
azonban bizonyos, hogy az inyencz-kisértések-
nek ellent kellett állniok a családbelieknek, no
meg a divatlapok sugallatait sem szabad volt
követniök, hanem öszzébb kellett huzniok a ba-
gariát, s ugyancsak a munkás kéznek, mely a
biró ur elnyűtt fekete kabátját meg-meg fol-
dóztatja, szorgalmasan sürögni-forogni a fekefő
fűstős fazakak körül és takarékoskodni a konyha-
pénzzel is.

Ma azonban szent Karácsony napja de-
rült fel az emberekre, így hát disznó pecse-
nye, rizskása kók és tőke hal diszelgett az
asztalon.

Az albiró ur lakásában nem lehetett elté-
vedni. Három szoba s konyha, annyi volt az
egész. Az ebédlő felszerelését egy fenyőasztal,
több fenyőszék, egy gyöngy színű almárium,
egy kiérdemült s fel nem hangolt zongora, két
kis álló asztal ihar fából és a régi törvények-
nek egy könyomatu kiadása képezte. A biró
ur szobájában a következő butorok voltak: egy
bőr divány (szófa) mely még a szülőháztól való,
egy íróasztal ihar fából, egy-két fenyőfa-
szék még otthon szőtt széktagarókkal, két jól
kiszitt tajték pipa és egy szegényes könyvszek-
rény. A hálószobában végül volt egy kopott

szőnyeg, földig érő ágyterítők, egy pár öreg bu-
tor és új lámpák.

Karácsony örömnapján két lámpa és
nyolcz gyertya szórta fényét a szépen felsurolt
padlóra.

Az apró asszony nem volt valami csinos.
Orra daczolt az antik formákkal, lába pedig az
elegáns szabásu lábbelikkal. Kezei tulságosan
nagyok, szemei elleuben nagyon is kicsinyek
voltak. Azonban az az egészséges arcszín és
fiatal báj, mely rajta előmlött, a női szende-
séggel karöltve Száron kedves virágszálává tet-
ték Almné asszonyt, melynél szebb kovés birói
lakásban virult.

A karácsonyi szent ünnepen csakugy ra-
gyogott a kis fészekben minden a tiszta-
ságtól. A házastársak odaültek egymás mellé a
karácsonyfa elé és bíráló szemekkel nézték a
hajlékukban felállított első karácsonyfát. A biró
nem tudta felfogni, hogy miből futotta s hon-
nan vette az asszony azt a sok cifra holmit,
ami a karácsonyfán diszeleg. Anna asszonynak
viszont az nem ment a fejébe, hogy honnan
teremtette elő ura a pénzt arra a szép fekete
ruhára, melylyel őt meglepte, ámbar az a két
teljes tuczat gallér sem volt csekélység, mely a
feleség ajándékát képezte s mely szinte büns
pazarlás számba jött a férj előtt. S az ifjú pár-
nak szeméből kisurrant a köny e gondolatra a
nagy boldogságtól.

nélkül élheti le életét. 1895-ben a járásbíró-ság előtt feljelentettek 22,683 kihágási esetet, marasztaló ítélet volt 9753, 1899-ben a járásbíró-ság előtt feljelentettek 31,006 esetet, marasztaló ítélet volt 19,172. A közigazgatási hatóság előtt feljelentettek 1895-ben 299,284 esetet, marasztaló ítélet volt 289,933 (Mozgás) 1899-ben feljelentettek 370,698 kihágási esetet, marasztaló ítélet volt 358,447 esetben (Mozgás.) Ebből kitűnik, mennyire alá vannak vetve a polgárok a közigazgatási hatóságok önkényének. — Azután az éiszegényedés okairól szól, s azt mondja, hogy új földterhermentesítésre volt szükség, mert a nép már-már visszakívánja a jobbágyságot. Egyedül bankoknál és takarékpénztáraknál a magyar földbirtokot 1040 millió forint adósság terheli, 7 perzentnél nagyobb kamattal. Mentse meg a kormány a kisbirtokost az állam hitelével, az új földterhermentesítéssel. A miniszterelnök azt hangoztatta, hogy csak elégedett tisztikarral lehetséges jó közigazgatás, de hogy lehet elégedett a tisztikar, ha oly rosszak az előléptési viszonyok még a belügyminisztériumban is, hogy ott alig van előléptetés? Beszéde további folyamán az ország szégyenfoltjának mondja azt, hogy az árvákat is megadóztatják! (Ugy van.) Hangoztatja, hogy a gyógyszerárakat szabaddá kell tenni.

Zmeskál: Erre felelj Buzáth!

A brassói főispán installációja.

Barta Ödön kérde a miniszterelnöktől, nem látja-e elérkezettnek az időt, hogy a huszadik században jogosulatlan gyógyszerári privilégiumot megszüntesse? (Helyeslés a szélsőbalon.) Sürgeti a szolgálati pragmatikát. Aztán a házalási engedélyt megtagadják attól, a ki nem tud magyarul, ellenben Segesvárott a vármegye hivatalos szónoka németül üdvözlö a bevonuló főispánt, Brassóban pedig maga az új főispán is ékes németiséggel felel a német üdvözlőre. Ez nem véletlen, ez rendszer, mert hiszen a brassói főispán maga is németül felelt.

Ugron Gábor: Nem igaz!

Barta Ödön: Akkor czáfolják meg.

Ugron Gábor: Nem az én feladatom megczáfolni a hazug híreket.

Barta Ödön: Akkor most sem feladata a képviselő urnak engem czáfolni.

Ugron Gábor: Csak felvilágosítottam. Lázár főispán van olyan magyar ember, mint akarki. Ezer éve ismerjük a Lázár család történetét. Előbb magyarul beszélt a főispán, aztán németül.

Barta Ödön: Az más. Beszédem e része akkor tárgytalan.

Madarász József: Nem tárgytalan. Egyáltalán ne beszéljen a főispán németül.

Barta Ödön: Nem akarta kétségbe vonni Lázár főispán hazafiságát. Azután az általános szavazati jogot sürgeti. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a balon.)

Öt perc szünet.

Szünet után

Berzeviczy Albert a közigazgatás reformjáról azt mondja, hogy ennek az országgyűlésnek napjai meg lévén számlálva — —

Polónyi: Hónapjai!

Berzeviczy: Nem lehet komolyabb akciózt kifejteni. A kivándorlás ellen eddig hasztalan volt minden eszköz. A miniszterelnök indítványa alkalmasint segíteni fog rajta.

Áttér a főváros pénzügyi helyzetére, melyet túlzott aggodalommal és túlzott szinben tüntetnek fel.

Híresztelik, hogy az állam tulsokat tett a fővárosért a vidéki városok rovására s a főváros vagyoni viszonya mégis rossz, aminek oka a főváros rossz gazdálkodása. (Ugy van! a balon.) Szóló elismeri az állam nagy áldozatait, de tekintetbe kell venni a főváros rohamos fejlődését, melylyel karöltve járt a temérdek kiadás — hiszen 25 év alatt 111 millió koronát fektetett be — s a főváros nem bírta ezt elviselni.

Korrupció a közigazgatásban.

Ugron Gábor keresi a mai megromlott állapotok okát. Kezdődött már 1848-ban, amidőn csak elveket mondtak ki, de ezeket nem lehetett végrehajtani. A 67-iki állami szervezet kétértelmű és nem volt őszinte. Magában hordta a korrupció csiráit. Mi szükség volt nálunk a császári bürokratisztikus rendszert behozni, holott itt az állami kormányzatot és a dynsztiát századok óta sohase támadták. A régi jó közigazgatást kétértelmű, s nem őszinte új alapokra fektették. A vármegye azt hiszi, hogy ő választ, holott ő csak a főispán kiszemeltjét ülteti a hivatalba. Az egész közigazgatás, a maga hatalmas szerveivel, egy párt kezébe van mint eszköz, szolgáltatva. A vármegyei termekben a főispán, az alispán, a szolgabírák kreaturái ülnek. Ki csodálkozhatik, ha üresek a termek, ha a közérdekről van szó s csak akkor telnek meg, ha személyes ügyekről van szó.

Magyarország veszedelme, hogy a törvényhozás nem egy suverén nép suverén testülete,

hanem a végrehajtó hatalom kegyelméből kerül nagyrészt ki, annak eszköze s nem bir képességgel a nemzeti hivatás teljesítése iránt.

A korona és a választások.

Szólván a választásokról, azt mondja, lehetetlen, hogy a legfőbb végrehajtó hatalom tulajdonosa ne tudjon a véres választásokról, ne tudjon arról, hogy itt a hatóságok vagy mint ellenség, vagy mint czinkostársak állanak szemben a hatalommal. Hogyan van, hogy egyszer se kérdezte meg ennek okát? Azért van ez, mert a korona tulajdonosa egyetért, együtt dolgozik azzal a rendszerrel, melynek egyes kormányok bukásával kellene megváltozni.

Elnök hosszan csenget. Zajos ugy van, a balon. Renddel a jobbon. Az elnök csengetésére helyre áll a nyugalom s Ugron folytatja beszédét.

Ugron Gábor az általános választói jogról beszélve megjegyzi, hogy ha nem reformálják, szét hordják az alkotmány köveit s olyan lesz, mint a jeruzsálemi templom, melynek még romjait sem hagyta meg a hatalom és sirni járunk majd a szent romokhoz.

Szél Kálmán miniszterelnök kéri a képviselőházat, hogy a korona személyét ne vonják a vitába.

Esküdtszék és inkompatibilitás.

A »Bp H.« mai számában a következő érdekes közleményt találjuk:

»Azoknak a képviselőknek a körében, a kik őszintén óhajtnak, hogy a parlament megtisztuljon az inkompatibilitás kínóvéseitől, mindinkább tért hódít, értesülésünk szerint, egy eszme, melyet, a mint Szél Kálmán miniszterelnök mai képviselőházi beszédének egyik passzusából is kitűnik, immár a kormány is magáévá tett. Az az eszme tudniillik, hogy összeférhetlenségi ügyekben jövőben zsűriszerű ítélkezés lépjen életbe, vagyis hogy minden egyes inkompatibilitási jelentésnél a Ház tagjaiból az esküdtszéki eljárás szabályai szerint alakított bíróság mondja ki, vajjon főforog-e a képviselőséggel való érdekbeli összekötésnek, avagy a kormány hatalmától való függésnek az esete. Az eljárás olyanforma lenne, hogy mihelyt valamely inkompatibilitási bejelentés történik, a képviselők közül kisorsolnának például harminczhat tagot, a kiknek

Most feltárult a konyhaajtó és a szolgáló felindulva lépett be a szobába.

— Egy berugott vándorló legény van itt! Én félek odakint magamban.

— Szállást nem adhatok neki, de egy kis étellel s itallal megvendégelhetem s aztán majd átküldöm őt Olson Péterhez, a hol éjszákára a cselédszobában meghúzódhatik.

Nemsokára kisirt szemekkel jött be a cselédleány, s kérte urát, hogy jöjjön ki a konyhára.

A konyhaasztal előtt állt egy torzonborz szakállu, körülbelül harmincz éves férfi. Arcza mosdatlan volt, vonásairól leritt a részegség. Rubázata összhangban volt a külsejével. Ama svéd vándorlegények fajához tartozott, mely a Bachus füstös műhelyében szabadult fel s tette le a remeket.

Abban a pillanatban, a hogy a bíró a konyhába toppant, a legényt mintha kicserélték volna. Duzzadt piros arcza halotthalvány lett, teste kiegyenesedett, majd az ajtót kinyitotta és szó nélkül tovább ment.

A bíró leküzdte magában azt az ellen-szenvet, mely a kellemetlen vendég láttára támadt benne, kisetett az utcára és a csavargó után kiáltott: Barátom várjon! Én nem akarom megsérteni. Mit gondolt ebbe az időbe? . . .

A koldus füle mellett eresztette el a szavakat s még jobban szaporázta lépteit,

mintha eszébe ötlött volna valami s ujra józan lett volna.

— Nézze fiatal barátom, fogadjon el egy pár harapást tőlem ezen az estén, — hisz elpusztul.

— Hagyjon Ön nekem békét — mormogott az vissza a fogai közt.

— Miért duzzog? Hisz senki sem sértette Önt meg. Ugyan legyen esze, ha kérem, gyöj-jön vissza hozzánk.

— Ereszsz engem Alm Gusztáv!

— Szent Isten! Hisz ez Ljung.

— Ugy van, eltaláltad. Csak nézz jól a szemem közé. Gyönyörködök ki magad, hogy mi lett a te kenyeres pajtásodból.

— Annnyit tudtam rólad, mikor Upsalából elkerültem, hogy rosszul megy a sorsod; de, hogy ide juss, azt még sem gondoltam volna.

— Ugy-ugy! Mint látod biztos állásra tettem szert a csavargó gárdában. Hát neked, hogy megy a dolgod, te nagy ur, társadalmunk oszlopa? Az Ur még most is gondot visel becses bőrödre? A jószágos Isten!

— Hallgass, ne káromolj, ne gonyolódj! Gyere be inkább hozzám s maradj nálam éjszakára. Félig erőszakkal kellett Alm Gusztáv vendégét betuszkolni szobájába. Aztán magára hagyta őt, hogy feleségét a különös utas felől felvilágosítsa, de előbb felszólította, hogy hamarosan tisztálkodjék meg s hozza magát egy kicsit rendbe.

Mire visszatért, Ljung kefe, viz és fésű segítségével már egész törhető külsőt kölcsönzött magának és dicsekedve mondta:

— Ugy-e már elég finom ember vagyok ahhoz, hogy a bíró ur szakácsnőjének bemutassanak?

Alm Gusztáv nem szólt, hanem a belső szobába vezette vendégét, a hol felesége már várt rájuk.

— Régi iskolatársam Ljung ur — szólt a bemutatás mellőzésével — akit ma erre fele vetett a véletlen s a ki megigértte, hogy az éjszakát nálam tölti, ha ugyan megelégszik azzal a kényelemmel, melyet az én öreg szófám nyújt számára.

— Isten hozta Ljung ur! — válaszolt Almné asszony barátságosan, a mi a vendéget abba a hiszembe ringatta, hogy őt itt teljesen egyenrangúképen fogadják.

Az utas nyelve megoldódott. A csavargó lárvá mindinkább lefoszladozott róla. Nagy ideje már, hogy ilyen meghitt családi körben töltötte el estéjét. Szinte el is szokott már az ilyesmitől.

A története?

Egy százszor megismételt történet. Egy egészséges életvidám ifju, szép mély basszus hanggal megáldva. Munkaiszony, akarathiány, léha hangversenyek, még léhább mulatságok, másnap délelőtt bosszus kedélyhangulat, leiki- ismeret furdalás, délután kártya kompánia.

sorából tizenkettőt aztán visszavethetne a bejelentő s ugyanannyit az illető képviselő, illetőleg a meghatalmazottja. A fennmaradó tizenkét tag aztán bírósággá alakulva, a konkrét esetet megvizsgálva s mint zsüri szabad mérlegeléssel döntené el; vajjon van-e az adott esetben inkompatibilitás. Igenlő döntés esetében aztán rövid határidőt tűznének ki, a mely alatt az illető képviselőnek választania kellene a képviselői mandátumnak, vagy pedig a bejelentett összeférhetetlen állásnak vagy vállalatnak megtartása között. Ilyesforma esküdtbíró-sági eljárás életbeléptetése, minden pártbeli tekintélyes képviselők vélekedése szerint, elejét venné ama súlyos vádak ismétlésének, a melyeket a közvélemény teljes joggal emelt a képviselői összeférhetetlenségi bejelentések elintézésének eddigi módszere ellen. S ez a reform fölülte megkönnyítené a főálló anyagi összeférhetetlenségi törvénynek a módosítását is. Jó formán elég volna ebben az esetben néhány általános érvényű szabálynak a szabatos megállapítása, a mely aztán zsinórmértékül szolgálna az eseteknél eljáró esküdtbírósnak, hogy a bejelentett ügy megválasztása után a ténykörülmenyeknek szabad mérlegelésével eldöntse, vajjon a bejelentett konkrét ügyben főforog-e a képviselői állással való inkompatibilitás esete igen vagy nem? Alig lehet kétséges, hogy az összeférhetetlenségi törvény revíziójára kiküldött képviselőházi bizottság a kérdésnek ily eljárás mellett való megoldását fogja a Háznak javaslatba hozni.*

Érdekes és értékes terv, de mégis csak gomb, melyhez a kabátot is meg kell varrni. A zsüri daczára kell előbb olyan törvény, mely pontosan megszabja és felsorolja az összeférhetetlenségi eseteket. A tervnek másik hibája, hogy ismét alternatívát állít föl, hogy az illető összeférhetetlen képviselő, vagy az összeférhetetlenségi állásról, vagy a képviselőségről mondjon le. Itt vaglyagosságnak nincsen helye; a kit az esküdtbíróóság összeférhetetlennek mond ki, az föltétlenül mandátumát veszti. Ez az egyetlen helyes mód; mert e nélkül valaki évekig elhuzhatja a tárgyalásokat és ez alatt élvezi mindkét állás előnyét.

Az Adria új szerződése.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter tegnap a képviselőház elé terjesztette az Adria magyar kir. tengerhajózási társasággal kötött új szerződésre vonatkozó törvényjavaslatot.

E szerződés első eredménye a fumei forgalom fejlesztése és rendszeres kiépítése érdekében az összes számbavehető hajózási vállalatokkal uzamosabb idő óta folyó tárgyalásoknak. Az Adriát, a mely a hazai hajózási vállalatok legnagyobbika és legfontosabbika, az utolsó évek szerencsés hajózási konjunktúrái annyira megerősítették, hogy a magyar forgalom érdekében messzemenő intézkedéseket és beruházásokat lehetett tőle kívánni, a nélkül, hogy ennek ellenében a társaság jelenlegi állami segélyét fel kellene emelni.

A megkötött új szerződés értelmében a társaság köteles lesz jelenlegi 66.600 tonna hordképességű 25 hajóból álló hajóraját 40—45.000 tonna hordképességű 10 új hajóval szaporítani, a mely hajók egyrésze az 1901. év folyamán, a másik pedig a reá következő évben lesz a forgalomnak átadandó. Ezen kötelezettség egy 12—13 millió koronányi beruházást igényel, melynek céljaira a társaság tartaléktőkéjének felhasználásán kívül részvénytőkét új részvények kibocsátása által a jelenleginek kétszeresére fogja emelni.

Az új szerződés értelmében teljesítendő új járatok a mostaninál sokkal rendszeresebb és gyakoribb összeköttetést létesítenek a spanyol, portugál, észak-afrikai, belga és hollandiai kikötőkkel és biztosítva van a szerződésben egy észak-amerikai rendes összeköttetés esetleges berendezése is, a mennyiben a társaság tartozik a kormány esetleges felszólítására 300.000 koronányi évi különsegély mellett évenként 6 ilyen rendes járatot berendezni.

Az Adriával fenálló szerződés, mely 1911. december 31-én járna le, tíz évvel, vagyis 1921. december 31-ig meghosszabbítatik és ezen meghosszabbítás, valamint az engedélyezett adómentesség jelentik az elvállalt kötelezettségekkel szemben az állam részéről nyújtott ellenszolgáltatást, mivel az állami segély az Adria részéről az új szerződésben felvállalt, tetemesen nagyobbodott szolgáltatások daczára nem emellettik fel.

Az eddigi szerződés szerint az Adria 397 járatra volt kötelezve, a melyekkel 958.010 tengeri mértföldnyi utat kellett megtenni, az új szerződés szerint évenként 472 járatra lesz kötelezve 1.047.190 tengernyi mértfölddel. Innét van az, hogy míg a jelenlegi állapot alapján az állami segélyből 1 tengeri mértföldre 1.19 korona jutott, az új szerződés alapján ezen segély csak 1.08 korona; tonnánként az állami segély eddig 17.22 korona, az új szerződés szerint csak 9.66 korona lesz.

Ezenfelül a társaság tartozik az ujonnan beszerzendő 10 hajó közül kettőt — egyenlő feltételek mellett — Fiumében építtetni, továbbá ugyanott a javítási munkálatokat vé-

geztetni, ha ez az üzemi rend szerint csak lehetséges.

Az új szerződésnek a hazai iparnak nyújtott előnyök közül főlemlítendő még az is, hogy a társaság tartozik járatonként 10 tonnáig a hazai iparcikkékből mintaküldeményeket egészen ingyen és 50 tonnáig feleáron szállítani.

Végül a fumei tengerészeti akadémiából kikerült tengerészekről is gondoskodik az új szerződés, a mely megállapítja, hogy minden hajón egy ezen akadémián internátusból kikerült tengerész mint apród alkalmaztassék, továbbá a hajótiszti állomány kiegészítésénél ezen internátus volt frequentánsainak elsőbbség biztosítottatik.

Az Adria, a mely már ma is nemcsak a legnagyobb magyar tengerhajózási vállalat, de kétségtelenül első tényező az Adria tenger kikötőinek s a nyugat-európai kikötőknek egymás közötti forgalmában, új hajóinak beszerzése után 100.000 tonna hordképességet meghaladó kiváló minőségű, első osztályú gőzösökből álló hajórajával a kontinens legelső hajózási vállalatai közé emelkedik s minden jövőbeli eshetőséggel szemben is erős támasza lesz nyugoti kivitelünk biztosításának.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Január 20. Kath. Kőr ünnepélye a kőr dísztermében d. e. 11 órakor.
 Január 20. d. u. 5 óra. Zeneegylet hangversenye a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.
 Január 20. Kamarai beltagok választása.
 Január 20. Az ipartestület évi közgyűlése a tüzoltó őr-tanyán d. e. 9 órakor.
 Január 27. A Polgári takarékpénztár évi közgyűlése d. e. 11 órakor.
 Január 27. Izr. nőegylet sétahangversenye a Fekete Sasban d. u. 4 órakor.
 Február 1. Burmester Villy és Diósiné Handel Berta hangversenye a Fekete Sasban.

* A románok vizkeresztje. A gör. kath. és gör. keleti egyházak ma tartják meg Vizkeresztet, vagy Három királyok ünnepét, annak emlékére, hogy a kisded Jézust felkeresték a három királyok s aranyat, tömjént és myrhát hozának neki ajándékba. A templomokban ünnepélyes istentiszteleteket tartanak.

* Adományok az ingyen kenyérre. Az ingyen kenyér kiosztását teljesítő jótékonyági bizottság védnököknje: dr. Bulyovszky Józsefné

Erőszakos kölesönök, a hitel felmondása, pénz-zavar...

Absynt, punch, cognac, kávéház, sörcsarnok, boroskupa, országot.

A vacsora végeztével Alm bíró vendége felé fordulva ama komoly szókra fakadt:

— Én és feleségem rövid hálaimával fejeznők be a napot, ha az a te szokásaid és izlésed ellenére volna, úgy nem tartóztatunk tovább. Agyad meg van vetve, lepihenhetsz.

Ljung egy pár udvarias szót mormogott.

A bíró pedig belefogott imájába. Ajtatos imát rebegett az Istenhez, melyben arra kérte őt, hogy a karácsonyi szent éj világosságát és melegét árássa szét az összes emberi szívekbe, mint a hogy a bethlehemi csillagot a pásztorok felett ragyogtatta.

Ima után a háziasszony odatelepedett a megviselt, ódon zongora elé és felhangzott a csendes éjben a

Menyből az angyal...

magasztos dallama.

Ljung a karácsonyfa mögé húzóda állt, félig eltakarva. Úgy érezte e percek alatt, mintha az a hideg jégkéreg a szíve körül lassankint felolvadna, mintha valami egész más érzés, valami puha melegség költözne be helyére. Igen, valódi olvadási folyamat ment itt végbe a kemény téiben, erről tanuskodtak azok a forró kövér könyecseppek is, melyek szemeiből peregtek le elrongyolt, szinehagyott ruhájára.

Végre is csordultig telt a pohár; nem bírta tovább. Nesztelen, óvatos léptekkel az ajtóhoz közeledett s egyszer csak kiosont a néma éjszakába.

Midőn a bíró és neje a zsolozsmát befejezte és hátra fordult, hogy vendégeinek nyugodalmass jó éjszakát kívánjon, az már nem volt sehol. Eltelt fél óra, egy óra, nem jött, hiába várták.

Az országot járta már a szerencsétlen a harmadik határban. Keblében orkánja dult a felvihartott érzéseknek.

Egyszer csak eszébe jutott, hogy a zsebében levő pálinkás üvegben van még pár csepp maradék pálinka. Gyorsan elővette az üveget.

Erei lüktettek, veleje csakugy forrt.

Igyék? Ne igyék az italból?

Ljung legyőzte a sátánt magában. Messze elhajította az üveget, be a tábla közepébe és tovább sietett...

Öt Karácsony telt el ezen eset óta, az al-bíróból bíró lett. Az Alm-család karácsonyi ajándék tárgyai megszorodtak, mert már három kis családtag követelte részét az örömköből, mely a tetőpontját érte, midőn lámpagyújtáskor a postakihordó a szobába nyitott.

— Nini, mit hozott a posta! Levél Amerikából! — kiáltott fel Almné asszony. — Ki lehet az az ismerősünk odaát?

A bíró közelebb húzta magához a lámpát,

feljebb tolt a szemüvegét az orrán és a következőket olvasta:

Szt. Paul, decz. 13.

* Kedves Testvér!

Szívvel köszöntlek, hogy hajlékhoz juttattál. Semmi panaszom az emberekre. Mindenben kezemre dolgoztak: tanácsos intéssel; pénzhez, álláshoz juttattak, bár már minderről lemondtam.

Te testvéri jobbal szoritottad meg kezeimet, meglesetted velem a családi kör boldogságát, a menyből alászálló angyal szárnyával az én arcomat is legyintette azon a Karácsony éjjelen. Ez hatott, ez kigyógyított.

Meg vagyok mentve, biztos állásom van, szenvedéseimtől megszabadultam.

Máskor többet. Most csordultig van a szívem.

Nőddel együtt ölel

hű barátod:

Ljung.

Alm Gasztáv a levél olvasása után nem tudott egyebet tenni, mint megkérdezni a feleségét, hogy nem gondolja-e, hogy ez a legbecesebb karácsonyi ajándék, melyben részesültek, mely többet ér az összes csecse-becséknél, még az ujonnan himzett papucsot is beleértve.

urnő tenap meleghangu felhívást intézett a nagyváradi pénzügyeztetekhez, a malmokhoz és a gőzmozdonyu közuti vasut részvénytársasághoz, amelyben kéri, hogy a jótékony emberbaráti célra adományt küldeni sziveskedjenek. Az ingyen kenyér költségeire eddig 3103 kor. 20 fill. adomány folyt be a jótékonyági bizottsághoz.

* **A vidéki városok szaporodása.** A vidék legtöbb városában már ösmerik a népszámlálás eredményét. 1890-ben Pécs-nek 34.067 lakója volt. Ma a katonaság nélkül 42.423. A katonasággal 45.000. A szaporulat különösen a falusi elszegényedést népek bevándorlására vezetőre vissza. — **Czegléd** lakosságának száma az idej népszámlálás szerint katonaság és csendőrség nélkül 30.353. Vallásra: római katolikus 13.175, ref. 14.943, ág. ev. 863, zsidó 883, g. kath. 25, szaporodás az 1891. évi népszámláláshoz viszonyítva: 2829 lélek, vagyis 10-28 százalék. A házak száma 8304. — **Rimaszombat**-ban a népszámlálás eredményét most összegezik, eddig a következő főbb adatokról, lehet tiszta képet alkotni: A népszámlálás idejében a város területén találtatott 5788 lélek; távol volt 323. Rimaszombat város lakosságának összes száma tehát 6111. A tíz év előtti összeírásnál 5562 volt a lakosság száma. A szaporulat tehát 549 — **Sopron** városában a negyven népszámláló biztos közül 25 már beszovaltatta munkáját s a többi 15 is egy-két nap mulva végez. Ugy, hogy legközelebb már pontos adatait közölhetjük Sopron népességi viszonyainak. Hozzávetőleg, az eddigi eredmények alapján is megállapítható a város lakosságának száma, amelyet a népszámláló közögek a katonasággal és Brenberggel együtt 34.000-re becsülnek. Tíz év előt 27.213 lakosa volt Sopronnak, nem számítva a katonaságot, melynek lélekszáma a kétezret jóval meghaladja. A szaporulat e szerint 4-5000. A népszámlálás szerint **Pozsony** város lakossága 61 ezer 944. A lélekszaporodás ennél fogva 18 százalék. — **Nagy-Kanizsa** lakossága 23.481, szaporodás 2862. **Korpona** lakossága 4068, szaporodás 407. **Dobsina** lakossága 5104, szaporodás 461. **Baja** lakossága 20.077, szaporodás 592. **Pécs** lakossága 42.423, szaporodás 8356. **Czegléd** lakossága 30.353, szaporodás 2829. **Nyíregyháza** lakossága 31.924, szaporodás 4920. **Rimaszombat** lakossága 6111, szaporodás 549. **Eszék** lakossága 23.794, szaporodás 3962.

* **Magyar czég diadala.** **Kandó Kálmán** hazánkfiának villamos nagyvasuti rendszere legujabban Londonban aratott diadalt. Az ottani **Metropolitan** vasut igazgatósága az összes európai és amerikai nagyobb czégeket felhívta oly tervnek kidolgozására, melylyel összes vonalait villamos üzemre alakíthatja át. A beérkezett ajánlatok közül a **budapesti Ganz és Társa czégé** találtatott legjobbnak és legolcsóbbnak. A vasutigazgatóság megbizta erre két szakértőt W. Preece és Th. Parcer mérnököt, hogy az új rendszer tanulmányozására **Budapestre** utazzanak. A szakértők, kiket több angol hírlapíró is elkísért, ma fejezték be tanulmányukat fővárosunkban s a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak **Kandó** villamos vasutjáról, mely valószínűleg még ez év folyamán kivitelre kerül Londonban, a hol tanúságot fog teni a magyar műszaki tudomány s a magyar ipar kiváló előrehaladottságáról.

* **A zenekedvelők hangversenye.** A hangverseny saiont filharmonikusaink nyitják meg holnap délután hangversenyükkel. E hangverseny iránt, mely holnap, vasárnap délután 5 órakor lesz a Kereskedelmi Csarnok nagytermében, városszerte igen nagy az érdeklődés és már számosan megváltották jegyeiket. A hangverseny műsora ugy van összeállítva, hogy abban a nem tisztán klasszikus zene barátai is megtalálják majd a maguk élvezetét, ugyancsak szép hely jutott a magyar szerzőknek, amennyiben az öt pontból álló műsor két száma magyar szerző műve. Meglepetést van hivatva kelteni a **Haydn** léle szimfonia, melyet a zenekar

ad elő s a melyet **Vomácska** karnagy szerezte s a nála megszokott buzgalommal és tökélylyel tanított be, továbbá a **Feinsilber Irén** k. a. gyönyörű hegedűszólója, **Papp János**, színtársulatunk széphangu énekesének dalolása, ugyszintén a „Csárdás” című balett hangulatos előjátéka, melyet a zenekar **Vomácska** sikerült arangeméntjében fog előadni.

A hangverseny főpróbája holnap vasárnap délelőtt 9 órakor lesz a Csarnok nagytermében. E főpróba a vezetőség ez uton hívjameg az összes működő tagokat azzal, hogy a főpróba pontban 9 órakor kezdetét veszi.

* **Kitüntetett pénzügyigazgató.** Ő Felsége a király **Mallász József** trencseni pénzügyigazgatót, ki **Nagyváradon** hosszú ideig működött mint helyettes pénzügyigazgató, — hosszú érdemű szolgálatainak elismerésül kir. tanácsossá nevezte ki.

* **A bányában veszték.** Tíz embert ölt meg a bányalég. Németországban, a reeklingshauseni Lajos király-aknában történt ez a szomorú eset. Ruhr-Essenből jött róla a távirati tudósítás, amely azt mondja, hogy az összeroncsolt tetemetek már fölhozták a bányából. Kilenc családja van a halottak közt, a tizedik pedig egy cseh legény, akinek a jövő héten lett volna a menyegzője.

* **Rablás délben a város közepén.** Vakmerő zsebtolvajlást követett el tegnap délben a város kellő közepén két ismert nagyváradi zsebmetsző. **Szabó Jánosné** bihar-püspöki-i asszony gyanutlanul ment tegnap Zöldfa-utcán, mikor **Brunner Ferenc** hozzáugrott, kikapta zsebéből pénztárcáját s még mielőtt az ijedségtől magához tért volna a szegény asszony, a pénzt már átadta társának **Hamza Gyuri** csirkefogónak. Az asszony lármát csapott, de a két kötéltre való gazember elmenekült. Később a rendőrség elcsipte őket s letette a most fűtött hűvösré.

* **Uj postamesteri hivatal.** Biharvármegye Monos-Petri községben „**Monos-Petri**” elnevezéssel 1901. év január hó 21-én postamesteri kezelés alatt teljes fel- és leadási szolgálattal működő postahivatal lép életbe. Ezen postahivatal postai összeköttetését a Székelyhid és Szilágy Somlyó között mindkét irányban közlekedő kalauzpostához csatlakozólag berendezett és a monospetri-i vasuti állomásra napoként négyszer közlekedő gyalogkúldöncz járatall fogja kapni.

A postahivatal postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is fog működni. A postahivatal kézbesítési kerületébe Apát-Keresztur, Ér-Fancsika, Monos-Petri, Vedres-Ábrány községeket, valamint Farkaskut, Gányás, Pál és Ujtanya pusztákat osztotta be a postaigazgató.

* **Anyakönyvi kinevezések.** A magyar kir. belügyminiszter Biharvármegye területére a következő anyakönyvvezetőket nevezte ki: A **méhkeréki** anyakönyvi kerületbe **Szentessy László** körjegyzőt anyakönyvvezetővé, az **oláh-szent-miklósi** kerületbe **Szentessy Lajost**, a **Csehi-i** kerületbe **Müller Adolf Béla** körjegyzőt anyakönyvvezetőkké. Az **élesdi** kerületbe **Varga Pál** segédjegyzőt, a **szent-jánosiba** **Könyves László** községi bírót, a **pesteri** körbe **Molnár Dezső** segédjegyzőt, a **mező-keresztesi** körbe **Pálfi Gyula** segédjegyzőt, a **hosszupályi-i** kerületbe **Kiss István** segédjegyzőt, a **görbedi** kerületbe pedig **Bulzán Péter** községi tanítót anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki s megbizta őket a házasság kötése körül segédkezéssel is.

* **Elgázolt gyerek.** A bérkocsisok Nagyváradon kényük-kedvük szerint hajtának. Tegnap egy szegény iskolás gyermek sérült meg súlyosan. A 101. számú egyfogatu bérkocsi a Szent László-terem, Csordás testvérek üzlete előtt előtötte **Balaton Gyula** közs. elemi fiúiskolai III. osztályu tanuló. A kocsi kerekai a

gyerek mindkét lábán keresztül mentek s a ficska ballába eltört. Szüleinek lakására szállították, ahol gondos ápolás alá vették. A rendőrség bizonyára meg fogja büntetni a vigyázatlan bérkocsist.

* **Megfagyott az ut szélén.** Argyilán Péter kávási lakos malaczeit behajtotta a tenkei vásárra, hogy eladja s egy kis pénzhez jusson. Sikerült is a vásár s ennek örömeire áldomást ivott. Még pedig többet vett be lezik zsidó léleköljéből, a spiritusból és vízből s kapatosan indult haza. El is ért a kávási határig, de itt felbukott a nagy hóban. Nagyon puhának találta s elaludt — örökre. Ugy találták megfagyva. Zsebében volt a pálinka árának hijával a malaczkok ára.

* **Nincs többé katonamérték.** Nem Magyarországról van szó, a hol a 153 centiméternél alacsonyabb embert most és ezentul sem sorozzák be katonának. Hanem Franciaországról, a hol a minisztertanács ma elhatározta, hogy a katonamértéket leszállítja, illetőleg a sorozásnál ezentul egyáltalán nem veszi tekintetbe a test hosszúságát.

EGYESÜLÉTEK

Az Országos Pázmány egyesület közgyűlése.

A »Kath. írók és hírlapírók **Pázmány egyesülete** 1901. január hó 29-én a »Budapesti Katolikus Kör» palotájában tartja **III-ik rendes közgyűlést**, melynek **Munkarendje** a következő:

Délelőtt 10 órakor szent mise az egyetemi templomban.

Délelőtt 11 órakor a kath. körben a katolikus szerkesztők és szerkesztőségek értekezlete a kath. hírlapirodalom és irodalom anyagi és szellemi érdekeinek előmozdításáról.

Délután 3 órakor ugyanott a Pázmány-Egyesület közgyűlése. Targysorozat: Elnöki megnyitó beszéd; Titkári jelentés; Pénztárnoki jelentés; Esetleges indítványok, melyek az alapszabályok értelmében január 25-ig irásban az elnökségnek beküldendők; Tiszujtítás.

Ezen közgyűlésre az elnökség az egyesület összes alapító, rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja.

Budapest, 1901. január hó 17-én.

Dr. Margalits Ede,
egyleti elnök.

ZENE ES MŰVESZET.

Burmester Nagyváradon.

Mikor **Kubelik** hoszorkányozta meg varázshegedűjével egész Magyarországot, akkor egyhangu vélemény volt az, hogy csodálatosabb hegedüs utána nem jöhet. És jött **Burmester** — és Kubeliket elfelejtették. A fiatal cseh szinte eltörpült a nagy angol mellett, akinek hegedűjátéka egyesíti, sőt felülmulja mindazt, a mit minden idők virtuozai produkáltak. Kubelik a kiforratlan, szeszélyes és mélység nélkül való talentum, a kit csak pártatlan virtuozitása tett világhírvé, de **Burmester** a tartalmas, mély és káprázatos zseni, a kinek művészete a tökéletesség magaslatain jár és egyesíti magában Kubelik technikai csoda-ügyességét és a világhíres hegedüsök zengő, érzéssel teljes mély tónusát. A budapesti közönség, a mely Kubeliket felfedezte annak idején, most **Burmestert** ünnepelte, a kinek különben az egész külföldön hallatlan sikerekben volt része. Budapest után — mint értesülünk — Nagyváradra jön **Burmester** és itt ad egyetlen koncertet **február 1-én** a Fekete Sas-ban. A hangversenyen **Diósiné Handel Berta** az Operaház tagja, kit a nagyváradi közönség előnyösen ösmer, szintén közreműködik.

IRODALOM.

A „Kath. gyermeknevelés tizparancsolata” cz. könyvet, — mely most jelent meg második kiadásban, — 2 korona beküldése mellett örvendetesen számosan rendelik meg az ország minden vidékéről lelkészek, egyszerű földművesek, sőt *csalados katona* emberek is; nyilvánvaló bizonyosságul annak, hogy mindenki számára igen könnyen érthető s nagyon gyakorlati utmutatásokat tartalmaz a gyermeknevelést illetőleg; melyeket minden gondos, okos szülő könnyen követhet; és követnie kell is, ha jó és engedelmes és majdan a világban boldoguló gyermekeket óhajt nevelni. — Desajnos, többen a megrendelők közül nem írják ki a postautalványon tisztán, olvashatólag teljes címüket, az utolsó posta és megye jelzésével. Pedig több egyenlő vagy legalább hasonló nevű helység lévén az országban, nagyon szeretném a küldeményre a megye nevét is kitenni, hogy a hasznos könyv egyszerű keresztelvény alatt is, biztosan kézhez jusson. Azért kérem a megrendelőket, sziveskedjenek minél teljesebb címüket közölni. Pozsony. Zandt Ödön plebános.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtszéki tárgyalás. A nagyvárad esküdtszék hétfőn, 21-én tartja meg ez évben az első tárgyalást. *Musset* György polyánai erdőőr ügye kerül az esküdtek elé. *Musset* észrevette, hogy valaki lopja a fát. Ráesett s *Nikola* Pável oláh gazdát el is fogta. Ez füttykőst emelt rá, mire *Musset* lekapta válláról fegyverét és a gazdát agyon lötte. Szándékos emberölés büntetével van vádolva az erdőőr, s emiatt kerül az esküdtszék elé. A tárgyaláson *Millye* Gyula kir. táblabíró fog elnökölni. Az esküdteknek már kézbesítették is a meghívót.

A braganzai herceg váltói.

Ferencz József, Braganza fiatal hercege, aki hosszabb ideig Nagyváradon állomásozott mint huszártiszt, jelenleg pedig Debreczenben vidám, mulató katona, a ki bizony gyakran megszorul pénz dolgában. Ez a baj a múlt nyáron ugyancsak gyakran környékezte és szinte szerencsésének tartotta a fiatal herceg, mikor egy ismeretlen »jóakarója« azzal állított be hozzá, hogy csak parancsoljon vele. Lesz pénz, a mennyit csak akar.

A szeretetreméltó idegen egy jószimatu és nem kevésbé ismert budapesti pénzágens: *Lukács* (Lefkovic) *Matyás* volt, a ki mint az árnyék, ugy kísérte az áldozatul kiszemelt braganzai herceget. Mikor *Lukács* először a közelébe fért s fölajánlta szolgálatait, *Thurn-Taxis* *Viktor* hercegre hivatkozott s kijelentette, hogy tudja, mikép a turfón szenvedett veszteségei miatt pénzre van szüksége.

— Bizony, jó lenne vagy 5000 forint, szól *Ferencz* herceg.

— Lesz! felelte *Lukács* s bemutatta másnap Varga Antalt.

Varga, a ki elegáns megjelenésű férfi s maga is katonatiszt volt, tetszett a hercegnek. Kész volt vele pénzügyi operációkba bocsátkozni. De volt egy kikötése is Vargának, a ki különben az utolsó évek legveszedelmesebb úszorás a fővárosban.

— Igérje meg hercegséged, hogy mástól, mint tőlem, nem vesz kölcsönt.

A herceg megígérte s ezt »becsületének lekötésével« írásban is megfogadta. Varga erre az 5000 frtos váltó ellenében leolvasott — 4000 forintot. Aztán távozott. De visszahagyta a becsületes alkuszt, *Lukács* *Matyást*, a ki utazási költség és provízió címén még 1500 forintot pumpolt a 4000-ból. Maradt tehát a hercegnek váltójáért a summának éppen a fele 2500 forint.

Körülbelül ily föltételek mellett jött létre a második ügylet. A herceg 4000 koronát

akart s irt *Lukács*nak, hogy hozza pénzt Debreczenbe. Mikorra az ágens megjött, *Ferencz* *József* herceget már nem találta. Kolozsvárra utazott egy esküvőre. A pénzágens utána zónázott s találkozott is egy szállodában, hol *Lukács* a 4000 koronás váltótért kétezerrel adott, tehát ismét 50 perzentet.

Pár hét múlva dr. *Hartmann* *Sándor* fővárosi ügyvéd fölkereste a herceget s fölmutatott neki kifizetés végett egy 5000 forintos váltót. Az első váltót, melyet Varga a hercegtől kapott.

— Hát a 4000 koronás váltóm hol van?

— Arról nem tudok. Kliensem csak ezt az egyet adta át.

A dolog föltűnt s hercegeknek s várta a történeteket. Néhány nap múlva, október hónap folyamán csakugyan újra jelentkezett az ügyvéd s hozott egy másik váltót. De ez nem 4000 koronás volt, hanem — 40.000 koronás. A herceg csodálkozva szólt:

— Mi ez? Én nem 40.000 koronás váltót irtam alá, hanem csak 4000 koronásat.

— Följelentést fogok tenni! Az aláírásom igaz, de az ön kliense a német szövegű váltót a számoknál egy 0-át, a betűknél pedig a Vierhez hozzápótolta ezt: zig. Így lett az »Vierzig« ezerről szóló.

Kinálták aztán a váltót féláron a hercegnek, hogy fizessen csak 20.000 koronát, de ő nem volt hajlandó, hanem megtette a följelentést s ugy *Lukács* *Matyást*, mint Varga Antalt letartóztatták.

A kir. ügyészség úszora és okirathamisítás címén vádolta még a két jeles férfit, ám a bíróság csak a 403. §. 1. pontja szerint minősülő okirathamisítás miatt helyezte őket vád alá.

A mikor ugyanis Vargáékat bebörtönözték, kiadták a hamis váltót 4000 koronáért s a herceg visszavonta a panaszát. Úszora címén nem lehetett tovább eljárni és csak a hivatalból üldözendő váltóhamisítás maradt fön.

Ebben a stádiumban került az érdekes ügy tegnap itélethozás elé. A törvényszék folyosója persze hemzsegett a pénzágensektől, a kik érdeklődve lesték a tárgyalást, mely déltájt vette kezdetét. A pör legérdekesebb szereplője, a braganzai herceg azonban nem jött el a panaszát előterjeszteni. Kellemetlen szereplésétől nem minden ok nélkül maradt el, mert nincs idehaza. Szabadságot kért az ezredétől és elment Afrikába — oroszánokra vadászni. Ezt megállapítva déli 12 órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást.

A tárgyaláson dr. *Bakonyi* bíró elnökölt, szavazók voltak *Richter* *Antal* és dr. *Szladek* bírák. A kövadásat dr. *Magyar* *István* királyi alügyész képviselte. Vargának védőjeként dr. *Vaisz* *Sándor* szerepelt. A két vádlottat börtönőrök vezették be a terembe és miután az elnök ismertette a tényállást, kezdetét vette a vádlottak kihallgatása.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) A braganzai herceg pörében kihallgatták *Lefkovic* *Matyás* kolozsvári kávést, ki vallomása szerint 4000 koronát adott a hercegnek.

Ferencz *József* braganzai herceg nem jelent meg. A védők kérték a megidézését és kihallgatását, valamint a tárgyalás 28-ára való elhalasztását.

A törvényszék a kérelemnek helyt adott s a tárgyalást elhalasztották.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Szombat: Sulamith.

Vasárnap) d. u.: Vigéczek.

) este: A halász szeretője először.

A mai előadás Ma, szombaton este a nagy sikereket aratott *Sulamith* kerül színre az ismert szereposztással, egyik kérő szerepében *Nyáray* *Antallal*.

Dankó népszínművének bemutatója. Holnap, vasárnap este kerül bemutatóra színházunkban *Dankó* *Pistának*, a legszebb magyar nóták költőjének gyönyörű népszínműve: *A halász szeretője*. A bemutatónak kedves érdekessége, hogy jelen lesz *Dankó* *Pista* az előadáson s hogy a darab egyik női főszerepét *Palugyay* *Vilma* vendég adja, kinek részére *Dankó* e szerepet írta. Az előadásban a társulat java erői vesznek részt.

Vasárnap délutáni előadás. Vasárnap délután fél helyárrakkal *Kövesi* híres énekes bohózatát, a *Vigéczeket* hozzák színre. A darabban *Nyáraynak*, *Berczinék*, *Szilágyinak*, *Füredinek* és *Bognárnak* van kitűnő szerepe. Az előadás 3 órakor kezdődik.

A legközelebbi operett újdonság. Az énekes személyzet ismét premierre készül. A Magyar színház szenzációs sikertű műsor-darabjára, a *BALEK*-et mutatják be legközelebb. A darabból naponként folynak már a próbák, melyeket *Pintér* *Imre* vezet nagy gonddal.

SPORT.

Korcsolya-verseny a Sport-téren. Érdekes multságban lesz része vasárnap délután a Sport-tér látogatóinak. Az igazgatóság korcsolya-versenyt rendez, melyre a következő értesítést bocsátották ki:

A »Rhédey-kerti« sport-téri jégpályán 1901. évi január 20-án vasárnap délután fél 3 órakor korcsolya-verseny rendeztetik, a versenyzők a verseny kezdete előtt a »Sport-pavillonban« jelentkezhetnek a titkári irodában, a verseny előtt a zene játszik, a verseny kezdete pontban 3 órakor. Versenyszámai: Ifjúsági verseny, akadály verseny, fő verseny, hátrafelé verseny, műkorcsolya verseny.

A verseny előtt a 37-ik gy. ezred zenekara játszik.

Az érdekes multságban bizonyára nagy közönség fog részt venni.

MULATSAG.

FARSANGI NAPTÁR.

- Január 18. A »Réti Népkör« bálja.
 Január 19. Protestáns bál a Csarnokban.
 Január 20. A 48-as Népkör bálja a Zöldfában.
 Január 22. Román ifjak hangversenye (tánczzal egybekötve) a Zöldfában.
 Január 24. Román ifjak multsága a Zöldfa nagytermében.
 Január 26. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
 Január 27. d. u. 5 óra. Zeneiskola hangversenye a Kereskedelmi Csarnok nagytermében.
 Február 1. Tüzér-altisztek bálja a Zöldfában.
 Február 2. Állami alkalmazottak tánczvigalma a Zöldfában.
 Február 8. A Kath. Kör bálja.
 Február 10. A nagyvárad nyomdászok tánczestélye a Sasban.
 Február 10. A munkás betegsegélyző egyesület multsága a Zöldfában.
 Február 16. Tiszti estély a Ker. Csarnokban.
 Febr. 17. Tüzeltő bál a Sasban.

Állami alkalmazottak tánczvigalma. A nagyvárad állami alkalmazottak f. hó 2-án a Zöldfában érdekesnek ígérkező multságot rendeznek. A multság fő vonzerejét fogja képezni, hogy a hölgyek magyar ruhában jelennek meg. A rendezőség a következő meghívót, bocsájtotta ki: *Meghívó.* A fent nevezett egyesület nagyvárad fiókja 1901. évi február 2-án a »Zöldfa« szálloda nagytermében az egyesület segélyalapja javára rendezendő jótékonyczélú tánczvigalomra a kívül czimzett urat és kedves családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kérjük a hölgyeket egyszerű s a mennyire lehet magyar öltözködésben megjelenni. Beléptidij: Személyjegy 1 korona 20 fillér, családjegy (2 hölgy, 1 ur) 3 korona. Kezdetek este 8 órakor. Felülfizetéseket a jótékonyczélra való tekintettel elfogadunk és azokat hirlapilag nyugtázzuk.

Protestáns bál. A »Kereskedelmi Csarnok« táncsterme ismét megnépesül ma este. A farsang egyik legnépesebb bálja, a protestáns bál lesz megtartva, mely az előjelekből ítélve nagy sikerrel fog végződni. A rendezőség élén dr. Thury Kálmán és Glatz Antal buzgólkodnak, s mindent elkövetnek, hogy aki részt vesz a mulatságon, annak a legkellemesebb szórakozásban legyen része. A mulatság este kilencz órakor kezdődik. Belépti-díj személyenként négy korona. A mulatságon a 37-ik ezred zenekara és Bura Károly jó hírű zenekara fog játszani.

A Réti-népkör mulatsága. A nagyváradi Réti-népkör, ma este tartja meg táncmulatságát, a »Bazár« vendéglő termében. A mulatság este nyolcz órakor kezdődik. Belépti díj személyenként egy korona ötven fillér.

Szalontai kereskedők mulatsága. A következő meghívót vettük: A »Nagy-szalontai Kereskedők Társaságának« vigalmi bizottsága, a kör tagjainak gyermekei részére, folyó hó 19-én este, 8—11 óráig tartandó házas jellegű táncestetélyt rendez, melyre a kör tagjait, valamint azoknak vendégeit, családjaikkal együtt szívesen látja. A gyermek mulatság befejezése után a felnőttek következik, — mely remélhetőleg kiváló virradtig fog tartani.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

9.

És ő? Ez alatt hóban, fagyban hidegben, és sötétben tevélygett az ablakok alatt és nem változtathatta meg. Halálos ellenségének akarata teljesült és diadalt ült felette. Vigalom és fény övezte őt, míg körülötte a hideg szél sivitott.

Miért legyen így? Miért ne zavarja meg valaki örült kedvében? Miért ne kapjon kárpótlást az — kinek szive boszu után eped?

Nem, nem, ez így nem maradhat. Hadd kapjon büntetést. Elégtételt és boszut szomjazik.

Egy melléképület félig nyitott ajtaján fény sugar hatolt ki.

Ezt követve a fiu egy üres mosókonyhába lépett. A nyitott tűzhelyen hatalmas üstben víz sustorgott.

Egy pár pillanatig Joachim mereven és változatlanul a tűzbe bámult. Ekkor hirtelen egy nagy tűzcsovat felkapva kirohant a nyitott felszer felé, melyben nagy halom szalma volt elhelyezve. Nagy ívet akart leírni, kezét magasan a levegőbe emelte, hogy a szalmára vesse boszuját.

De a felemelt kar visszahullt. Micsoda hang szólt hozzá.

— El vagy átkozva ha lettedet végre hajtod!

Nem kívülről jött. De hála Istennek czélját nem tévesztette meg, Joachim hallgatott rá.

Furiáktól kergetve szaladt az égő csóvával a hid felé és bevetette a sötét vízbe.

De most? — most? Mit tegyen? Ha tettét nem is hajtotta végre, de boszuszomja még nem volt kielégítve. Vadul dolgozott az. Itt nem maradhatott, mert másodsor megette volna.

Hazamenjen a csendes apai házba, midőn belsejében forrt és sustorgott. Nem, ez szintén lehetlenség lett volna.

Valami elégtételt kell, hogy kapjon. A háziak közül valakivel beszélni akart. Mit fog mondani, tenni, nem tudta. Daczosan kirántotta a ház ajtaját s a folyosóra lépett határozva, hogy az első kit meglát, meg is szólít. Meglehetős hosszú idő telt el míg Hanna kalácsal telt kosárral elhaladt mellette.

Utána kiáltott:

— Várjon leányasszony, várjon! Valakivel beszélnem kell.

— Kivel akarsz beszélni? Mi az óhajod? Talán a bent lévő gyönyörűségeket szeretnéd látni?

— Nem az égre nem! Orsolya kisasszonnyal akarok beszélni. De azonnal!

A fiu viselete oly sajtáságos volt, hogy Nanni hajlandó volt óhaját a kisasszonnyak megmondani.

Az előszobába utasította, hol, pár mulva percz megjelent Orsolya.

— Jó estét Joachim, szólítá meg. Mi az? Mit akarsz mondani?

— Csak azt Orsolya kisasszony, hogy éppen most akartam az udvart felgyujtani.

— Nem értek.

— Azt elhiszem. A házat, az udvart mindent mi benne él és mozog elakartam égetni, hogy Unica kisasszonyom boszut álljak. De nem tudtam megtenni. Most más boszut fogok keresni.

Orsolya a gyermeket élesen megfigyelte s látta mily borzasztó izgatott volna az. Volt valami a vad gyermekben, mi már zsenge kora óta szívéhez szólt s megkedveltette vele. Közel lépett hozzá s összekuszált haját homlokáról félre simítva szeliden de komolyan szólt:

— Térj eszedhez Joachim, beszélj velem egész nyiltan. Nanni helyettesít odabenn. Légy jó fiu, beszélj őszintén.

Sajtáságos hatalom nyilvánul egy barátságos hangban, melyet rég ismerünk. Mióta az erdősz ostorát ér é hátán, egyetlen könnycsepp sem folyt le arcán. Most megeredtek.

Híven és őszintén mesélte el kezdettől fogva a történeteket s mieiótt végére jutott, Isten tudja, hogy mérgének nagy része eltűnt. Még mindég átkozta Unicát és a Sylla-Mysing családot s bizonyítá, hogy élete végeig gyűlölni fogja, de midőn elbeszélésének befejezéséhez közeledett, hirtelen megváltozott hangon kiáltott fel:

— Oh Orsolya kisasszony, meg tud-e bocsátani Isten, emberek és ön.

Mély izgatottsággal hallgatta Orsolya. Kezét a gyermek vállára tette tiszta tekintetű szemével reá nézett s sóhajtvá mondá.

— Legyen áldva az Ur, ki kezdet visszatartotta. Szegény gyermekem, rosszul bántak veled. Eltudod felejtetni?

Ezen fordulat oly váratlanul érinté Joachimot, hogy kővé meredve állt. Halotthalványan dadogta:

— Ön nem, ön nem hibás Orsolya kisasszony.

Nagyon szomorú tekintettel találkozott Joachim s mégis mennyire hasonlít Unicájához.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A beteg miniszter.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) Báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert az orvosok ma ma délelőtt a Herczli szanatoriumába szállították. Az operációt itt fogják rajta holnap délelőtt végre hajtani.

A betegsegélyző pénztárak reformja.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) A betegsegítő pénztári törvény reformjában február hó tizenötödikére országos ankét lesz egybehiva, melyen Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter fog elnökölni.

A búrok szabadságharca.

London, jan. 18. Az Evening Standard jelentése szerint hire jár, hogy sok búr fogoly megszökött Ceylonból.

London, jan. 18. A Daily Mailnek jelentik Fokvárosból tegnapi kelettel, hogy a búrok kétszer is megkísérelték Barkley-East bevételét,

de az angolok visszaverték őket. Néhány búrt leterítették a várost védelmező önkéntesek lövései.

Liszaabon, jan. 18. Hir szerint mintegy 900 búrt, a kik Lourenco-Marquezebe vándoroltak ki, egy portugál csapatszallítóhajón Liszaabonba visznek.

Fokváros, jan. 18. Fokföld valamennyi kerületében, a fokvárosi, simonstowni, vynburgi, port-elizabethi, east-londoni, transkei, tembuföldi és kelet-grikvaföldi kerületeket kivéve, kihirdették a hadijogot. A hirdetmény értelmében a lakosságnak, a hivatalnokok és katonák kivételével, tilos fegyvert és lövészereket tartania. Minden fegyvert és lövészert február elsejéig be kell szolgáltatni a hatóságoknak. (M. T. I.)

Brüsszel, jan. 18. Eloff, Krüger elnök unokája ideérkezett és a Petit Bleu egyik munkatársa előtt megczáfolta azt a híresztelést, hogy Krüger elnök most az észak-amerikai Egyesült-Államokba akar utazni. Eloff kijelentette továbbá, hogy erős meggyőződése, hogy a választott bírósági intervenczióknak nemsokára be kell következnie és hogy Dewett nem vétett a hadijog szabályai és szokásai ellen.

A búrok győzelme.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) A búrok Muraisburgnál nagy ütközetet vívtak az angolokkal, mely a búrok győzelmével végződött. Tizenkét angol meghalt és számosan megsebesültek.

A „China“ megszabadult.

London, jan. 18. A Lloyds táviratot kaptott Port-Saidból, a mely szerint az osztrák Lloyd China nevű gőzcsész kiszabadították, úgy hogy folytathatja útját. A csatornában ismét helyreállt a forgalom. (M. T. I.)

A kassai színház bérlete.

Kassa, jan. 18. (Saj. tud. táv.) A város ma tartott közgyűlésén a színház bérletét Kassai Mihály színigazgatónak adta ki.

Az orosz trónörökös utazása.

Pétervár, január 18. Mihály trónörökös nagyherceg az orelai kormányzószágba utazott. (M. T. I.)

Az angol királynő beteg.

Budapest, jan. 18. (Saját tud. táv.) Mint Londonból távirják, az angol királynőt nagyon rosszul van. A nagy beteg királynéhoz ma két orvost hívtak.

A kínai háború.

London, január 18. A Morningpost-nak jelentik Pekingből 16-iki kelettel, hogy a béketárgyalási jegyzőkönyvet és a hozzá tartozó császári rendeletet szabályszerűen aláírva és megpecsételve ma délután adták át az idegen követeknek. Ezzel egyidejűleg a kínai meghatalmazottak átadták a császárnak egy táviratát, a melyben azt kívánja, hogy a takui erődöket ne rombolják le, hanem idegen csapatokkal szállják meg, a fegyverbehozatali tilalomra bizonyos érvényességi határidőt állapítanak meg és a fenyegető expediciókat szüntessék meg. A császár azonkívül utasította meghatalmazottjait, hogy a következő kérdéseket intézzék a követekhez: Mekkora terület szükséges a követségek számára? Mekkora védőör-

ség maradjon Pekingben a követségek védelmére a csapatok eltávolítása után? Körölből mennyi lesz a hadi operációk költsége és végül mikor szándékoznak az idegenek a pekingi közhivatalokat átadni a kínaiaknak? A bűnös hivatalnokok megbüntetéséről nincs szó a táviratban. (M. T. I.)

Felrobbant kalapgyár.

Budapest, jan. 18. (Saj. tud. táv.) Manchesterben ma egy kalapgyár felrobbant. Tizennégy munkás szörnyet halt, kilencz megsbesült.

Pestis Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, jan. 18. A Konstantinápolyban előfordult egyetlen pestiseset bakteriológiai megvizsgálása kiderítette, hogy a betegség csakugyan pestis. Újabb megbetegedés azóta nem fordult el. A fertőtlenítő és más óvintézkedéseket a legnagyobb szigorral hajtják végre. A szmirnai provenienciákra elrendelt tiz napos vesztézárt 24 órára szállították le.

Hull, jan. 18. A Friari gőzös legénységéből még két ember halt meg. A betegség a szakértők véleménye szerint tüdőpestis, a mely rosszabb természetű a bubopestisnél. (M. T. T.)

NYILTTÉR.

BURMESTER VILLY

hegedűművész

és

Diossyné Handel Berta

a m. kir. Operaház tagja

egyetlen

hangversenye

a Fekete Sas nagytermében

február hó 1-én este
fél 8 órakor.

Jegyek előjegyezhetők: Neumann M.-nél
Kishid-fő.

Helyárak: Körszék 3 forint,
Támlásszék 2 forint, Zártszék
1 frt 50 kr., Földszinti álló-
hely 1 frt, Karzat 50 kr.

KOZGAZDASAG.

Korán termő gyümölcsfajok.

Sokan visszariadnak a gyümölcsfaültetés-től, mivel nem hajlandók 25—30 évig vagy talán még tovább is várni, míg az általuk ültetett fák teljes termésbe jönnek s bőséges haszonnal jutalmazták a gondozást. Kivált a jelenkor ideges gyermeke előtt elviselhetlen még a gondolata is ily hosszú türelmes várakozásnak. De ha így gondolkoztak volna a stájerok, cse-

hek, tirolok, úgy ma az ő unokáik nem vágnának annyi ropogós magyar bankót zsebre zamatos masánczki almájukért, mely csak 30—40 esztendő korában jön termésbe, de elél két századig is és folyton ontja a gyümölcsöt. Pedig az utódok ajkán felhangzó áldó emlék szava is csak ér valamit!

Tényleg sok alma és körte faj van (ilyen a mi pompás sikulai almánk is) mely csak évek hosszú sora után jön bő termésbe, de a várakozást hosszú étellel és gazdag gyümölcsözéssel fizeti meg; hanem azért nincs igazuk azoknak, kik azt mondják, nem érdemes gyümölcsfát ültetni, úgy se én látom annak hasznát, mert vannak hála Istennek oly fajok, melyek 4—6 esztendő leforgása után szépen teremnek, sőt olyanok is, melyek már a faiskolában teremnek s e bőtermő és korán termő fajok már első éveikben is kifizetik a helyet, melyet elfoglalnak és ismételtlen megörvendeztetik gazdájukat üdítő gyümölcseikkel. Nincs ezekre panasz, hogy nem teremnek, sőt inkább oly bőven teremnek, hogy meg kell azt ritkítani, nehogy a túlságos gyümölcs a fa életére kedvezőtlen legyen.

Ott van a körték közül a *Clergean* és a *Napoleon vajonca* (tél elei körte mindkettő) az első remek külsejével, nagyságával, szépségével, a másik utólérhetlen levestéggel és finomságával vonja magára a figyelmet. Mindkettő rendkívül korán és bőven terem. Ott van a legkínóbb téli körte a *Téli esperes*, eláll ápriliséig, versenyez jóságban és nagyságban a a legolvadóbb őszi vajonczokkal s mégis igen igen termékeny. Ott van a pompás *nemes Kolmár* vagy a kicsiny de finom és mesésen termékeny *Zephirin Gregoire*, nem lesz ezek bőtermése ellen panasz. De a legkorábbi nyári körtére a *juliusi esperesre*, avagy a nyári körték királyára a *Vilmos körtére* se.

Az almák közül és eddig a nyáriak közül az *asztrakáni piros*, a *nyári piros caloil*; a téliek közül a *Bismark* alma, az *Arany parmén*, *Parker pepin*, *Kewi izletes*, *Tournay aranyalma*, *Ananász ranet*, *Pusztai sárga* bizonyosan korán s rendkívül bőven termő fajok, mik az alföldi viszonyok közzé is jól beillenek, mikben senki se fog csalódnai. S egy szálig valamennyi elsőrendű vagy éppen kitűnő elsőrendű csemege. A legtöbb világhírű gyümölcsfajta. Edzett természetű.

Ezeket ültetheti a jelen század özvő fia is s úgy öröme mind haszna teljes leend.

Még az is ültetheti, kinek csak kisebb házi kertje van s a helyiél gazdálkodni kell, mert nagy fává nem növekednek.

Mártonfalvi.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 96.

Idénybérlet 94 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1901. jan. 19-én

S U L A M I T H.

Keleti dalmű.

S Z E M É L Y E K :

Manoeh, polgár Betlehemből	Bognár János
Sulamith, leánya — — —	Székely Anna
Absolon, Makkabeusok törzséből	Pintér Imre
Abigial, a főpap leánya — — —	Forrai Ferike
A főpap — — — — —	Rákossy Gáspár
Avidonoh Sulamith kérője — — —	Szilágyi Dezső
Jeremiás — — — — —	Nyáray Antal
Beliczár — — — — —	Füredi József

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Körszék 1 frt 20 kr. Támlásszék 1 frt. Érkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Színházi látesővek a ruhatárnál kaphatók bérbe ára 30 kr.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Holnap vasárnap, január 20-án
délután 3 órakor, fél helyárrakkal

A V I G É C Z E K.

Bohózat.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal

A halász szeretője.

Uj népszínmű.

Közgyűlési meghívó.

A Nagyváradai gőzmozd. közuti vaspálya részvénytársaság 1901. évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor Nagyváradon saját hivatali helyiségében (Zöldfa-utca, Zsiga-ház I. em.)

XVIII. rendes közgyűlését

tartja meg, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat :

1. Az igazgatóság jelentése és az 1900. évi zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. Határozat a felmentvény megadása iránt az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
5. 1 felügyelő-bizottsági és 1 felügyelő-bizottsági póttag megválasztása.
6. Jelentés a tervezett villamos vasut és villamos erőátviteli vállalat ügyének állásáról. Nagyvárad, 1901. évi január hó 14-én.

Jegyzet. A részvények a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a társaságnál Nagyváradon, vagy Magyar vasúti forgalmi részvénytársaságnál Budapest (V. Föld-utca 10.) elismervény ellenében leteendő. Az évi zárszámadások valamint az üzleti jelentés 8 nappal a közgyűlés előtt a társulati irodában a t. részvényesek rendelkezésére áll.

8309—900. T.

Árverési hirdetményi kivonat.

A belényesi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy T. Thury Ignác végrehajthatónak Márk Pásk és társai végrehajtást szenvedők elleni 19 kor. 60 fill. tőke követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a belényesi kir. járásbíró területén lévő Feneres községben fekvő a feneresi 137. sz. tjkv. ben A. I. 1. 3—10. rsz. alatt foglalt ingatlanokra az árverést 949 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi január hó 22. napján délelőtt 10 órakor Feneres község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 94 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt I.

M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Belényes, 1900. december hó 4. napján a kir. járásbíróóság tkvi hatóságánál.

Petrovits Ferencz,
kir. albiró.

Hirdetmény.

A csatári hegyen 4 kat. hold föld és 1364 □-öl föld eladó, melyből 4 hold szőlő, a többi pedig gyümölcsös. Van rajta szép lakház, ugyszintén borház is. A szőlő-ojtványok Pandor József telepéről valók, melyek mind kitünő és nemes fajok. A szőlő-telep 1 hold 2 éves, 3 hold 1 éves ojtványokkal van beültetve. A szőlő az Agrár-bank kölcsönével lett telepítve.

Tudakozódní lehet: **Makra Ger-gelynél, Csatár, Nagyhegy.**

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, január 18.

Osztrák hitel	— — — — —	661 50
Magyar hitel	— — — — —	667 50
Allamvasut	— — — — —	666 —
Rimamurányi	— — — — —	460 —
Magyar jelzálog	— — — — —	427 50
Salgótarjáni	— — — — —	— —
Wagon-kölcsön	— — — — —	— —

Határidők.

Budapest, január 18.

Buza októberre	— — — — —	7.69
Buza áprilisra	— — — — —	7.55

Tengeri	— — — — —	4 99
Rozs ápr.	— — — — —	7 38
Zab ápr.	— — — — —	5 35
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	— —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden 1901. január 18-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	116 75
Magyar koronajárdék	— — — — —	92.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 $\frac{1}{2}$ %	— — — — —	120 —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 $\frac{1}{2}$ %	— — — — —	100 —
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120 —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	92 —
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98 75
Horvátb-szlavónföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	93 50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	166 —
Tiszszabályozásás szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	140 —

Osztrák járdék papirban	— — — — —	98.15
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	98 —
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	117 25
Osztrák korona járdék	— — — — —	98 25
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	187 —
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	17 10
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	667 —
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	665 25
Párisi vista	— — — — —	95 80
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19 17
Németbirodalmi márka	— — — — —	117 65
London vista	— — — — —	240.60
20 márkás arany	— — — — —	23.52

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Saját termésü

ménesi és gyoroki uj és ó boraimat nagyváradi pinczémbe át szállítván, a mai naptól fogva

Ujsor 878. szám alatti lakásomon

literes palaczkokra fejtve,

palaczkonként is kaphatók.

Az üvegenkénti ár **50** krajczár és **1** frt **10** krajczár között váltakozik a borok minősége s fajtája szerint, *mely árba a fogyasztási adó*, valamint a *a palaczk ára is* be van tudva.

Az ép állapotban visszahozott *tiszta palaczkért*, azok minősége szerint, **8—13 krajczárt vissza adok.**

MOLNÁR LAJOS,

Ujsor 878. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

Művek,

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
napárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.